

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Plettz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21 szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1901.

XXX. évfolyam. 89. szám.

Előfizetési tábla:
Egész évre ———— 24 kor
Félévre ———— 12 »
Negyedévre ———— 6 »
Egy hónapra ———— 2 »
— Egyes szám ára 8 fill —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik

vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Csütörtök, április 18.

Alispán és szocialista.

Nagybecskerek, 1901. április 18.

A minap megesezt Bécsben, az alkoholizmus elleni kongresszuson, hogy egy szocialista szónok nem egészen parlamentáris kifejezésekkel ostromolta a modern államot, mely szerinte az egyik oldalon el akarja fojtani a mindjobban terjedő alkoholizmust, a másik oldalon pedig vígan dörzsöli a kezét mert hiszen bőven jövedelmez az italmérségi adó. A szónok tulerős kifejezése arra indította az elnököt, hogy kijelentse, mikép a szocialisták igen derék, előzékeny emberek a magánéletben, de mikor a nyilvánosság előtt beszélnek, szükségesnek tartják az erősebb kifejezéseket, nehogy társaik előtt gyanuba keveredjenek.

Olvasván a „Volksstimme“ c. lap cikkét, melyben Torontálvármegye alispánja ellen rohan ki, szeretném a fentidézett elnök állítását még azzal is kiegészíteni, hogy a szocialisták még erősebb színekkel dolgoznak, ha tollat fognak.

Megesezt ugyanis nemrégiben, hogy néhány munkás Török-Kanizsára népgyűlést hívott egybe, melyen három híres szocialista vezér szerepelt volna mint szónok és pedig Bokányi, Csizmadia és Kardos. Miután egyik sem omlavál illetőségű, a főszolgabíró a népgyűlést nem engedte meg. Ezt a határozatot megfellebbezték Torontálvármegye alispánjához, ki a főszolgabíró határozatát jóváhagyta, mert a bejelentésben megnevezett más községbeli szónokok mint népámitók ismeretesek s ennél fogva alaposan lehetett tartani attól, hogy a népgyűlésen a törvényes rend ellen izgatnának s ez által a nép nyugalmat ok nélkül megzavarnák.

Ily körülmények között az 1898. évi 768. sz. belügyminiszeri rendelet értelmében a főszolgabíró helyesen intézkedett.

Az idézett rendeletnek ide vonatkozó pontja így hangzik:

Felhívom a törvényhatóságot, hogy közeget utasítsa, miszerint a szocialista izgatókat a legéberebb figyelemmel kísérjék, a helybeli illetőségűeket folytonos felügyelet alatt tartásuk, az idegen illetőségűeket pedig hatóságuk területeiről a fennálló szabályok értelmében haladéktalanul távolítsák el, sőt szükség esetén még tiltás is ki, a tilalom dacára visszatérők ellen az 1879. XL. t. c. 78. §. alapján járjanak el.

Az alispánnak ezt az eljárását szóvá teszi a „Népszava“ c. lap német melléklete, mely „Volksstimme“ címen jelenik meg. De hogyan?! Ennél durvább, sértőbb, brutálisabb és tegyük hozzá, igazságtalanabb támadást még nyomtatásban nem olvastunk. A cikk címe: Unverschämtheit, magyarul „szemtelenység.“ S hogy valaki tévedésben ne maradjon, azon kezd a cikket: Herr Vicegespann, Sie sind ein unverschämter Kerl. (Alispán ur ön szemtelen fráter.) Leírhatnánk még néhány ehhez hasonló hízeltő kifejezést, de a jóízűsünk nem engedi meg. Elég az hozzá, hogy a cikk mindvégig oly brutális hangon van tartva, hogy alig tehető fel, hogy a szocialisták maguk is helyeselnék a hangját.

Dr. Dellimanics Lajos alispán a cikk megjelenése után rögtön felkérte a vármegye főügyészét, hogy közölje vele véleményét. A kir. ügyész is azon nézetének adott kifejezést, hogy az ügyet a sajtóbírósnak el kell vinni. Ertesülésünk szerint a vármegye főügyésze is a sajtópör megindítását fogja javasolni.

Nem tudjuk elképzelni, hogy az esküdtszék megtorlatlanul hagyja ezt a durva kirohanást, mely akkor támad meg egy alispánt, mikor az végrehajtja a miniszter rendeletét. A szocialistákat mi tőlünk az egész világ választhatja el, de

abban nem lehet köztünk nézeteltérés, hogy a tisztviselőnek első feladata a köteleességteljesítés.

A magyar regnikoláris bizottság, melyet a horvát pénzügyi egyezmény tárgyalására az országgyűlés két háza küldött ki, vasárnap, e hó 21-én délelőtt a képviselőház első emeleti helyiségében ülést fog tartani. Az ülés tárgya a horvát országgyűlés bizottsága által a magyar bizottsághoz intézett üzenet lesz.

A közig. bizottságból.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, április 18.

Torontálvármegye közigazgatási bizottsága tegnap déli 10 órakor tartotta rendes havi ülését, amelyen Rónay Jenő főispán elnöke alatt jelen voltak: dr. Dellimanics Lajos alispán, Botka Béla főjegyző, dr. Mihálovics Ödön árvaszéki elnök, Poroszkay Béla m. főügyész, Tóth István pénzügyigazgató, dr. Piechl Szilárd főorvos, Faur Kornél kir. főmérnök, az államépítészeti hivatal főnöke, dr. Wiedorn Adolf kir. ügyész, Hegedüs János anyakönyvi felügyelő, Szabó Mihály kir. tanfelügyelő, Babits József, Várnay Imre, dr. Mangold Samu, Steinitzer Géza bizottsági tagok, továbbá Szilágyi Albert és Szépfy Elemér megyei aljegyzők, mint alispáni előadók.

A pénzügyigazgató jelentése szerint a lefolyt március hónapban egyenes adók címén befolyt 89.564 korona 53 fillér, a múlt év hasonló időszakában 111.465 korona 26 fillér, az idén tehát 21.900 korona 73 fillérrel kevesebb. A folyó 1901. január 1-től március 31-éig összesen befolyt 1.153.146 korona 74 fillér, a múlt év hasonló időszakában 1.252.350 korona 95 fillér, tehát a folyó évben 9639 korona 68 fillérrel kevesebb adó folyt be, mint tavaly. Egyenes adók címén a hátralék 3.599.776 korona 53 fillért tesz ki március hó végével, vagyis az összes tartozásnak 74%-át. Sokkal kedvezőtlenebbül folytak be a hadmentességi díjak, a

A „TORONTÁL“ tárcája.

Rémület.

— Oroszból. —

A nap egető sugarai, amelyek teljes erővel tüztek le a kopár vidékre, fulasztóvá tették a levegőt. Az egész vidéken nem volt egyéb rővényzet annál a kis kukoricánál, mely a domb oldalában tengődött; a forró napsugarak elszárazították a csenevész kukoricást s a silány kórók zörögve hajlongtak ide-oda, amikor egy-egy eltévedt szellő futott végig a kopár vidéken.

Egy csapat katona rohant a kukoricás mögé, mely mint valami düledező sárga fal választotta el a dombot a síkságtól.

A katonák nagy rendetlenségben, rémületet kifejező arccal húzódtak meg a kukoricás mögött, lefeküdve vagy letérdepelve a göröngyös földre, amely szinte megtűzesedett a nap sugaraitól. A megremült emberek némasága jól illett ennek a szomorú vidéknek a hangulatához. Egyik sem ejtett ki egy hangot sem, egyik sem törődött a másikkal, mindenkit elfoglalt a saját félelme, rémülete. Az egész csapat kerekre nyílt szemmel bámult a kukoricáson túl emelkedő dombok felé, ahonnan sűrű füst-felleget és nehéz löporszagot hozott a meleg szellő.

A katonák csapata olyan volt, mint egy megriasztott juhnyáj, amely elvesztette pásztortát.

Nem kaptak arra parancsot, hogy a kukoricás mögé húzódjanak, senki sem jelölte ki nekik az irányt: rémületökben menekültek oda, az ösztön vezette őket oda.

Menekültek az ellenség elől.

A rémület és a szegény érzete összevegyült

sápadt tekintetükön; szemüket mozdulatlanul függesztették arra az egy pontra, ahol a halál leskelődött rájuk, ahol megszállta őket a legyőzhetetlen rémület, mely kivetkőztette őket emberi voltuktól és csak az ösztönnek engedelmesskedő állatsordává változtatta a csapatot.

A kukoricás mögött a távolban még mindig ropogtak a fegyverek; a puskaropogásnál azonban még rémesebben hangzott a fegyverkakasok szünet nélkül való, éles csettegetése; mintha borsószemeket hajigáltak volna a falhoz — olyan volt ez a különös zaj, amelynek rémes voltát csak az tudja, aki már állott ellenséges fegyverek előtt.

Néha néha néhány pillanatra megszűnt a puskaropogás, de azután még nagyobb erővel hangzott ismét a távoli dombok felől, melyeknek ormán csak szürke sávnak látszott az ellenség kifejlődött csapata.

A golyók élesen füttyöltek a száraz kórók között. A mozdulatlan csapat azonban nem is látszott észrevenni ezt. A katonák komor arccal retentő kifejezésült; egyik sem nézett a másikra — a szegény miatt. Így teltek el a percek a halál küszöbén, örökkévalóságnak tetsző lassúsággal.

Egyszerre egy tiszt rohant elő a kukoricásból. Kardját elvesztette valahol, kabátja rongyokban lógott le a testéről, sapka sem volt a fején s összekuszált hajfürtjei szinte betakarták vérben forgó szemét.

Az ő parancsnoksága alatt volt ez a csapat; ő nevelte ezeket a katonákat, akik szerették és tisztelték őt. Ismerte jól minden emberét, mindenik életét, jellemét; ő vezette ezeket a távoli dombokon harcoló ellenséges csapat ellen. Es ezek most elhagyták őt, gyáván, nyomorult módon.

Mily gyűlölet szállta meg a lelkét, abban a pillanatban! A könyekig, az örültségig fokozódó gyűlölet volt az.

Mikor odaért, a hol csapata rendetlen csoportokban húzódtott meg, gyűlölete még rettenetesebb lett. Ah! látnia kellett azt a gyáva csapatot, látnia kellett mindenik katonája arcán a rémületet és a szegényt.

Az ősz, napbarnított arcu tiszt felsőhajtott és erőtlennül rogyott le a forró földre, nem törődve a körülötte füttyülő golyókkal. Talán jobban is szerette volna, ha valamilyik benne akad meg. Hiszen mire is beesüli most már az életét? Ez a rettenetes szégyen teljesen megsemmisítette őt. Hol van csapata? Gyáván megfutamodott, szét-szóródott...

Egyszerre szemébe ötlött az őrmester viharozott arca.

Az ősz föluggott a földről, mint a sebzett vadállat és az őrmesterre rohant.

— Te is... te is...

A düh elhomályosította a szemét s a torka összeszorult, mintha fojtogatták volna.

Az őrmester lehajtott fejjel állt előtte; nem mert a szemébe nézni dühöngő felbőlválójának.

— Az Isten szent nevére... a Szent-háromságra mondom... én magam se tudom, hogyan történt... nyögte az őrmester.

— Ó!... nem tudod? — kiáltotta állati hangon a tiszt és dühösen arcul ütötte a remegő embert, aki a szegénytől megsemmisülve állott előtte.

Az őrmester meg sem mozdult, egyetlen egy arckifejezéssel sem árulta el a belsejében tomboló vihart és lesújtó szegényét.

A távoli dombok felől szünet nélkül hangzott a puskaropogás s a golyók még sűrűbben kezdtek füttyülni a kukoricásban.

278.640 korona 61 fillér össztartozásra ugyanis csak 5.365 korona 64 fillér befizetés történt, vagyis e címen a hátralék 99%-át teszi a kivételnek.

A fő orvos jelentése szerint a közegészségi viszonyok március hónapban meggyeserte jők voltak. A ragályos betegségek a hónap végével feltűnően apadtak. Nevezetesen bejelentett 14 vörheny, 5 tifusz, 16 difteritisz, 25 kanyaró, 2 hörkhurut és 1 himlő beteg. A hurutos bántalmak és csuzos bajok a változékony időjárás folytán sűrűbben, de enyhe alakban fordultak elő. Ilyenek után a népesedési viszonyok is kedvezőek voltak.

As államépítészeti hivatal főnöke jelenti, hogy az állami közutak kifogástalan állapotban vannak. A kedvező építési időszak beálltával a magas építkezések minden irányban megindultak s így a szeged—temesvár—szász sebesi állami közuton létesítendő két utkaparó ház építési munkálatai is serény folytatást nyertek. A törvényhatósági közutak hengerelt szakaszai csakély kivétellel szintén kifogástalan, kavicsos fentartott szakaszai jó, kiépítetlen szakaszai pedig minden időben járható állapotban vannak. Az elmúlt hóban a vármegye több községében ismét az inség jelei mutatkoztak.

E sajnálatos körülményből kifolyólag az 1897. évi állami inség-segély pénzek maradványainak terhére a törvényhatóság közutain többféle viszonylatban földmunkálatok végeztettek. Más, örvendetesebb irányban is megindult a szállítási és építési tevékenység a törvényhatósági közutakon.

A tanfelügyelőség két jelentést terjesztett a bizottság elé, egyik a „Pancsova és környéke népoktatási ügyeinek vezetésére ki rendelt kir. segédtanfelügyelő"-nek, Faragó Jánosnak jelentése volt, a másik a vármegyei kir. tanfelügyelő rendes havi jelentése. Mindkét jelentésben a március hóban előfordult személyzeti változásokról történi említés, amelyekről annak idején lapunkban beszámoltunk.

A kir. ügyész jelentése szerint a nagybecskereki fogházban a rablétszám a lefolyt március hóban 96 főre rugott, a törökbecsei fogházban 33, a módosiban 10, a nagykikindában 77, a törökkanizsiban 6, a nagyszentmiklósiban 22, a billédiben 2, a zombolyaiban 2, a perlasziban 17, az antalfalvaiban 12, az alibunáriban 12.

A bizottság a májusi ülés hatánapjával május 14-ét tüzte ki. Az ülés ez alkalommal délután 1/4 órakor kezdődik, mivel délelőtt tartják a rendes tavaszi közgyűlést.

— Össze kellene szedni a századot — motyogta az őrmester néhány pillanatnyi hallgatás után.

— Összeszedni? Hogyan lehetne összeszedni? Azok a gyáva, nyomorult nyulak...

— Mindenik embert nevének kellene ideaszólítani.

Ez valóban jó ötlet volt. Az ősz tiszt oda állott a kuforicás szélére és hangosan, nyugodtan szólítgatni kezdte az embereit, mindeniket a maga nevének.

— Meghalt. Megsebesült. Elmaradt, — jelentgette az őrmester.

A többiek egyenként elővánszorogtak és sápadtan, lesüört szemmel sorakoztak össze a tiszt előtt. A golyók borzalmasan fütörészték, de egyik sem törődött, már a halállal. Egyszer egyszer kiesett a sorból egy katona; nem törődött vele senki! Egy másik nyugodtan elfoglalta a helyét.

A tiszt ott állott előttük, komoran, szigoru tekintettel, mint az engesztelhetetlen ítélőbíró.

— Mit cselekedtetek?

A komor arcok még jobban elsötétültek, a sebesültek nyögtek, az élők szólanul álltak ott; néma volt mindenki, mint a halott.

— Mit cselekedtetek? . . . Megszegtétek eskütek . . . Bemocsokoltátok egyenruhátokat . . . Gyávák, nyomorultak!

Körö körül tombolt a halál. Az a kis csapat azonban mozdulatlanul állott ott, ügyet sem vetve a füttyülő golyókra.

— Megtörtétek a szent esküt! Elárultátok a cátl!

Erre itt-ott tompán hangzott fel a katonák sorában:

— Bűnösök vagyunk . . .

— Büntess meg minket.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 8 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére kedden és pénteken délután 5 1/2 óráig; ugyanazon napokon este 6-tól 8-ig urak részére is. A kádfürdő egész nap este 7 1/2 óráig nyitva marad.

Április 20. Táncsestély a kaszinóban.

21. A vörös kereszt-egylet torontálvármegyei választmányának ülése.

22. Városi közgyűlés.

— „Nem hitted, hogy katona leszek én”.

A kiszolgált öreg baka mondása jut eszünkbe, mikor kíváncsi szemmel nézzük ma az Ellmer-féle korecsma udvarán és ivójában zsbibongó legényhadat. Azt mondta ugyanis az öreg baka:

— „Héj, csak olyan sor az a katona sor, hogyha az ember sóhajtani nem tudna, hát meg is fullanna tőle!”

Meg erre a szomorú állításra nézvést azt is nótázta az öreg:

Nem jó katonának lenni,
Mert keveset adnak ennyi:
Kicsiny az a bányog csésze,
Mentsen meg az Isten tőle!

Mert voltaképpen úgy áll a dolog, hogy ezek a piros pozsgás legények most még mosolygós arculattal állanak a sorozó komissió előtt a mérőlec alá. A katonáéltnek most még csak a gyönyörűségesebb oldalát ismerik, ha a busabbik feléről hallottak is néha-néha valamit, azt nem veszik kézpénzszámba, mert hát hogyan is lehetne nyomorúságos sor a katonasor, mikor olyatén szép az a katonai parádézás?!

Nagybecskerek városánál a mai nappal vette kezdetét a sorozás. E napon az első korosztálybeli hadkötelesek kerülnek állításra. Hagyományos, bevett szokás a városi népnél, hogy ilyenkor, mikor sorozásra mennek a legények, sorfalat állanak az Ellmer korecsma körül, még azok is, kiknek se fiuk, se hozzátartozójuk nincsen az állításra kötelezettek között.

Az idei október reménybeli katonái pedig már néhány napja szabadságot élveznek. Erő síteniök kell magukat a nagy napra, nehogy iukba szálljon a bátorság a sok-sok komolyképi ur előtt.

Most még csak gyöngy a legények élete, hanem a lombhervasztó októberben, mikor igazándiból is meghallják, hogyan szól az a bizonyos kommandó, — némileg szomorubb lesz.

— Uj kuriai tanácselnök. A király Csathó Ferencet, a szegedi kir. ítélőtábla einökét a kuriahoz tanácselökké nevezte ki.

— Aranylakodalom. Béga Szent-Györgyről írják lapunknak: A napokban tartotta 50 éves házassági évfordulóját Orsó György föld-birtokos nejével, szül. Dinnyér Erzsébettel. A

— Itélkezz róluuk.

— Ne kegyelmezz nekünk!

Az ősz tiszt szemé ragyogni kezdett, melle hevesen zihált. De hirtelen összeszedte magát és nyugodtan, komoran, szigoruan megszólalt:

— Gyermekeim én is megérdemlem a halált, amiért nem tudtalak benneteket féken tartani. Menjünk a halálba!

A tiszt keresztet vetett, a katonák is mind keresztet vetettek magukra.

— Ne haragudjatok rám gyermekeim . . .

— Ne haragudj ránk te sem.

A következő pillanatban már utban volt a kis csapat. Méltóságosan, komor arccal, katonás léptekkel haladtak előre az elszánt katonák. Előttük ment az ősz tiszt, lengő füttyelével, összerongyolódott kabátjában. — Egy hang se hallatszott a kis csapatban, mely halálra ítélte magát és elszántan ment az ítélet elébe.

A dombokon egyszerre felhangzott a kürt-szó s az ellenség gyors mozdulattal húzódott előbbre előbbre. A lejőn pedig rettenetes csatakiáltás dörgött s egy kis csapat rohant be az ellenség fürgetegébe, mely elnyelte egy pillanat alatt.

Mire az alkony bepirosította az eget, a domb lejtőjén közei egymás mellett, szürke kabátos holttestek feküdtek az ellenség piroskabátos halottai között.

Másnap reggel a hadiparancs dicérettel emlékeztet meg egy századról, mely a nálánál százszorosa nagyobb ellenséges csapatot megtámadta és bámulatos hősiességgel harcolva, annyira megzavarta, hogy a főserlegnek elég ideje volt kifejlődni. Az a kis csapat döntötte el az ütközet sorsát. Hősök voltak mindannyian, hősi halállal haltak meg egytől egyig.

jubiláns házaspárt gyermekei, köztük Orsó Gáspár bégaszentgyörgyi jegyző és kilenc unokája környezte, midőn a jelentős évfordulón ismét az Ur oltáránál megjelentek. A jubilénsokhoz Grósz György plébános intézett szívhöz szóló beszédet, amely a jelenvoltagekat könyekig meghatotta. Délben szűkebb családi körben ebéd volt, mely alkalommal az ott jelen volt plébánosnak 200 korona alapítványt adott át az ünnepelt ősz családfő, mint a templom számára szánt alapítványt.

— Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Schwartz József nagybecskereki adóhivatali tisztet az antalfalvai kir. adóhivatalhoz adóhivatali ellenőrré nevezte ki.

— Jubiláló püspöki titkár. Tegnap töltötte be tizedik szolgálati évét Wittenberg Antal pápai kamarás. Ennyi ideje ugyanis, hogy az egyházmegyében általános szeretetnek örvendő fiatal egyházi férfiú Deasewffy Sándor esanádi püspök oldala mellett a titkári állást beöltö. A jubiléns tisztelői, barátai és különösen nagy számmal az egyházmegye papjai üdvözölték a jelenleg Budapesten időző titkárt, aki kedves, rokonszenves egyéniségénél fogva nagy népszerűségnek és közszeretnek örvend egyházmegyesserte.

— Kaszinó-estély. F. hó 20-án, szombaton, a kaszinó táncsestélyt rendez, melyre külön meghívók nem adatnak ki, hanem a vigalmi bizottság ez uton hívja meg a kaszinó igen tisztelt tagjait. A tagok által meghívott vendégek szívesen látatnak. A mulatság este 9 órakor kezdődik.

— Eljegyzés. Dr. Fratrisevich István eljegyezte Vértessy Stefánia kisasszonyt, Vértessy Károly, az ismert utirajz írónak nagyműveltségű leányát. A bájos fiatal hölgy, ki mint Reitter Os kár rendőrkapitány unokahuga, ismételten Nagybecskereken tartózkodott, különösen mint műkedvelő nyerte meg a közönség rokonszenvét.

— Fogynak a választók. A legutóbbi központi választmányi ülésen tudomásul vették az 1902. évi országgyűlési képviselő választásra jogosult választók névjegyzékének kiigazítására küldött bizottság jelentését, mely sze int az 1901. évre 2590 választó bír a város területén szavazati joggal. Ebből a névjegyzékből 424 választó neve töröltetett, míg ellenben ujonnan 241-et vettek föl. E szerint a jövő 1902. évben, ha esetleg választás lenne, 2407 szavazó polgár gyakorolhatná jogát. A jelentékeny fogyatkozást az adózási viszonyokban beállott csökkenés idézte elő, más szavakkal az adózó polgárság szegényedése; mert 183 polgártársunk nem lett felvéve a jövő évi képviselőválasztók jegyzékébe, mivel nem fizetnek anyai adót, amennyit a törvény, mint minimumot előír.

— Esküvő. Tegnap délután tartotta egybekelését Török Ferenc, a polgári iskola derék tanára Szarats Anna kisasszonnyal az anyakönyvi hivatalban. Házassági tanuk voltak Knyaskó Lajos polg. iskolai igazgató és Sándor József megyei árvapénztári ellenőr. A polgári egybekelést nyomban követte az egyházi esküvő a r. kath. templomban.

— A felsőtorontáli ármentesítő társulat április 30-án tartja Nagyikindán közgyűlését, melyen tárgyalás alá kerülnek a mult évi számadások s a tavalyi igazgatói jelentés. Napirenden van az új alapszabályok szövegében történő változásokra vonatkozó és még több más miniszter rendelet.

— Halálozás. Mint részvétellel értesülünk, e napokban halt meg Jászberényben id. Streittmann András 79 éves korában. Az elhunytban Streittmann Antal, a nagybecskereki főgimnázium kiváló jeles tanára, édes atyját vesztette el.

— A módosi rablógylkos, Radoszav Vazul ügyében az esküdtzéki főtárgyalást, mint értesülünk, május hó 6-ikára tüzték ki. A tárgyalás előreláthatólag 4—5 napot fog igénybe venni, mivel a kihallgatandó tanuk száma felülhaladja a 40-et. A tárgyalás iránt meggyeserte nagy érdeklődés mutatkozik.

— Ügyvédek kongresszusa. A szegedi ügyvédek nagy mozgalom megindítását határozták el a napokban tartott értekezletükön. Szivessy László indítványozta, hogy a szegedi kamara az összes ügyvédi kamaráknak javasolja kongresszus tartását Budapesten, hogy az egész magyar ügyvédség állást foglalhasson az új perrendtartási javaslatnak az ügyvédi kar ellen irányuló intézkedéseivel szemben. Reiniger Jakab a mellett volt, szoritkozzék a kamara arra, hogy a javaslatról adandó véleményes jelentésében mutattasson rá e sérelmekre. Balassa Armin dr. nemcsak kongresszust, hanem a sajtó támogatá

sával
Többe
László

írják
lakos
a kin
nem b
elhagy
ép oly
Fölker
jöjjön
fészket
uj véd
hozzá
fenyeg
megrob
és sa
marad
még r
a sz
sérülé
meghal
ték az

kötetle
egyezte
sebb he
találva
ökelmä
ban m
tölt r
től mé
szerény
szemő
ról, sz
urti lét
a köp
s könn
egyszer
felhők
és kal
állapot
napsug
el a tö
tek a
itt is,
nem c
édesge
is. E
zának
orgonay
dolt e
meleg
felebar
október
meg az
de áll

lapunk
földbirt
életéne
mi vitt
viszony
Heinric
Heinric
Nándor
szül. T
Erzsébe
jegyző,
Elek, v
Royen
szólják
minden
férfiu v

rányi
délután
vezetes
A kü
kivitel
rek, k
letet,
áll, c
csator
a kü
hogy

(Stáje
évébe
közke
gyöng
nevez
mány
tése
vende
folyto

sával ezen tulmenő országos mozgalmat akar. Többek hozzászólása után az értekezlet Szivessy László dr. indítványa értelmében határozott.

— **Halálos végű gyomrozás.** Dobricáról írják lapunknak, hogy Jovicin Illés ottani lakos vadházasságban élt egy ideig Paul Milkával, a kinek szép szeme megigézte őt annyira, hogy nem bírta elviselni, hogy a szép Milka fészket elhagyta és Zága Ignáchoz szegődött, akivel ép oly kedvesen turbékol, mint hajdan vele. Félkereste tehát hölgyét és arra akarta bírni, hogy jöjjön vissza hozzá és foglalja el ismét elhagyott fészket. Mivel ehhez úgy Paul Milka, mint új védője Zága Ignác kereken megtagadták hozzájárulásukat, Jovicin Illés agyonütéssel fenyegette állítólag mindkettőjüket, kik aztán megrohanták Jovicint, leteperték, megkötötték és saját botjával ütlegelték, míg mozdulatlan maradt. A neki dühödött volt kedves azonkívül még rá is ugrott és ugrálva taposott gyomrára a szerencsétlen Jovicinnak, aki oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy másnap reggelre meghalt. A tetteseket letartóztatták és bekísérték az alibunári kir. járásbírószághoz.

— **A tréfalkozó április.** Poéták, költők és kötetlen beszédekben egytől-egyig régen meg-egyezték már abban, hogy április a legszebb hónapja az esztendőnek. Képletes hasonlat tal élve, amolyan siheder gyerekek vehetjük ökelmét, skinek az eszejárása minden pillanatban más-más irányba terelődik. Szelesen köszöntött ránk, elárasztva bennünk az elődjétől, márciustól még örökre vett hideggel. A bokrok alatt szerénykedő ibolyák nem merték kinyitni a szemüket s csöndesen álmódtak tovább is a tavaszról, szép derült, virágos tavaszi napokról. Április urfi látva eme meghunyászkodást, fordított egyet a köpönyegjén. Maga is megsajnálta az ibolyákat s könnyezésbe kezdett. S az ég firmamentumát egyszerre csak fekete posztóval szegték be a felhők. Hullott az eső, nőtt a sár s paraplé alatt és kalucsóban jártak a kisasszonyok. Ez az állapot sem tartott sokáig. A felhőket áttörte a napsugár s langyos, édes melegséggel árasztotta el a földet. Az ibolyák ekkor már kimerészkedtek a napfényre s a gavallérok gomblyukában itt is, ott is ez a szelid kék virág viritott. De nem csak ezeket csalta elő a napfény. Magához édesgette az árvácskákat és nárciszokat is. Es amikor ezek már mind teljes pompáznak indultak s már-már az omlófürtű orgonavirágok jövetelét 'estük, megint gondolt egyet április s lefújt napfénynek és melegnek egyszerre. Tegnap valami északhoni felebarátjával szövetekezett s egyszerre erős, hideg októberre vedlett át. Hogy még miként tréfálja meg az emberiséget, azt egyelőre nem tudhatni, de állandóságában egy szikrányit se hiszünk.

— **Öngyilkos földbirtokos.** Buziásról írják lapunknak, hogy Heinrich Dezső dragoesti földbirtokos tegnap öngyilkossággal vetett véget életének. Szíven lötte magát és meghalt. Hogy mi vitte az öngyilkosságra a vagyonos, rendezett viszonyok közt élő földbirtokost, nem tudják. Heinrich Dezső harmadik fia volt ó-moravicaik Heinrich Nándor nagybirtokosnak; testvérébátyja, Nándor nemrég halt meg. Elhunytát özvegye szül. Tatártzy Erzsébet, gyermekei: Károly és Erzsébet, továbbá testvérei: István kir. közjegyző, Árpád buziai tb. főszolgabíró, Géza és Elek, valamint nővérei: Jeszensky Bólané, van Royen Henrikné és van Royen Hermanné gyászolják. Tragikus kimulta benső részvétet kelt mindentől, mert szorgalmas, munkás, derék férfi volt, aki közbecsülésnek örvendett.

— **Paraszt-küldöttség a miniszternél.** Darányi Ignác földmivelésügyi miniszternél tegnap délután Hofbauer Árpád német szt.-mihályi jegyző vezetése alatt több tagú küldöttség tiszteleggett. A küldöttség szónoka, Hofbauer jegyző díszes kiviteli memorandumot nyújtott át a miniszternek, kérve, hogy azt a több ezer holdnyi területet, mely N. Szt.-Mihály határában víz alatt áll, csapoltatná le, vagyis készíttessen levezető csatornát Nagybecskerekig. A miniszter a küldöttséget szívélyesen fogadta és megigézte, hogy kérésüket alapos tanulmány tárgyává teszi.

Rohitsch-Sauerbrunn országos gyógyintézet (Stájerországban) 1901-ben fennállásának 100-ik évében. Már nagyanyaink idejében általános közkezdveltségnek örvendett a kies Stájerország gyöngye, a mint Rohitsch-Sauerbrunn t joggal nevezik. Azon óriási lendület, melyet a tartományi gyógyhely az új igazgató, Trotter ur vezetése alatt vett, a múlt évben nem csak a fürdővendégek nagy számán, hanem mindenekelőtt a folyton nagyobb tért hódító rohitsi savanyuvizek

kelendőségének minden várakozást fölülmuló rohamos növekedésén volt észlelhető. A lakások olcsósága még a kevésbé jómóduaknak is lehetővé teszi, hogy a nyár folyamán néhány hetet családjukkal Sauerbrunnban töltsenek. Azonkívül, hogy a délvidéknek eme Karlsbadja gyomor- és bélbetegségeknek, brightkóros vesegyulladásnál stb. stb. a legelőkelőbb orvosi szaktekin télyek által ajánlatik, az egészségeseknek is változatokban gazdag, kellemes szórakozásokat nyújt. Az egészséges és pompás tennisz játék, versenyek rendezése által gyakoroltatik, mindenemű hangversenyek, felolvasó és humoros estélyek, velencei ünnepek, magnezium-fény mellett színelőadások és társas összejövetelek a páriát ritkító szép gyógyteremben, mely még néhány év előtt is a legnagyobb volt nálunk. A ki egyszer volt Sauerbrunnban, mindig örömet ér ezen elragadó helyre vissza.

TAVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése április 18-án.

Budapest, április 18. (A „Toronto” ered. táv.) A husvétii szünet után ma tartotta első ülését a képviselőház, amelyen folytatják a szünet előtt félbeszakadt Adria-tengerhajózási társulattal kötendő szerződés tárgyalását. A vita Pichler Győző felszólalásával vette kezdetét, aki a javaslat ellen foglalt állást.

A Reichsrathból.

Budapest, április 18. (A „Toronto” eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: A Reichsrath ma újra megkezdte üléseit. A német néppárt interpellációt adott be a Schulverein védnökségének Ferenc Ferdinánd trónörökös által történt elfogadása miatt.

A német trónörökös elutazása.

Budapest, április 18. (A „Toronto” eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: Frigyes Vilmos trónörökös ma reggel 8/8-kor külön vonattal elutazott Berlinbe. A trónörökös királyunk elkísérte a pályaudvarba. A Perronon a trónörökös kezét csókolt a királynak, aki a trónörökös kétfelől arcán megcsókolta. Ő felsége a vonat elindulásáig a Perronon maradt.

Jubiláló hercegi pár.

Budapest, április 18. (A „Toronto” ered. táv.) Abbaziából jelentik: F. hó 23-án tartja aranylakodalmát a luxemburgi hercegi pár. Fél század telt el azóta, hogy Adolf, Luxemburg uralkodó nagyhercege s Nassau hercege oltárhoz vezette Adelheid anhalti hercegnőt, kivel azóta boldog házasságot kötött. Két gyermekük van: Vilmos trónörökös nagyherceg és Hilda hercegnő, Frigyes bádeni trónörökös felesége. A jubiláló nagyherceg jelenleg 84 éves, felesége pedig 67 éves. Mindketten jó egészségnek örvendenek, s kivált a nagyhercegné élénken érdeklődik zenei és művészeti dolgok iránt. A cigányzenét különösen kedveli s gyakran játszatja abbaziai lakásukon Jónás Jancsi zenekarát. Az aranylakodalmon napján luxemburgból sokan eljönnek Abbaziába. Hilda hercegnő férjével együtt már megérkezett és idevárják a trónörökös is, ki szintén családos ember. Az abbaziai lakosság, mely a fejedelmi párt őszintén szereti, április 23-án este nagy fáklyásmenetet és általános kivilágítást fog rendezni. A furdőigazgatóság külön rendező bizottságot szervezett, mely meglepetésekben szándékozik részesíteni magas rangú vendégeit.

Reformátusok konventje.

Budapest, április 18. (A „Toronto” eredeti távirata.) A tegnapi összejött év. ref. konvent ma folytatta tanácskozásait Tisza Kálmán világi és Kun Bertalan püspök egyházi elnökök vezetésével. Az adóügyi bizottság jelentésének tárgyalását különféle albizottságok megalakítása előzte meg.

Ujabb kivándorlások.

Budapest, április 18. (A „Toronto” eredeti távirata.) Fiuméből jelentik: A napokban több mint 200 magyar alattvaló utazott át városunkon az olasz kikötők felé, honnét tovább mennek Dél-Amerikába. A legnagyobb rész Horvátországból jött, de voltak közöttük magyar vidékről valók. Valamennyi fel tudta mutatni a szabályszerűen kiállított utlevelet s így rendőrségünk nem tarthatta vissza őket.

A kínai bonyodalom.

Budapest, április 18. (A „Toronto” eredeti távirata.) Pekingből táviratozzák: A kínai császári palotának Waldersee gróf által lakott része teljesen leégett; Waldersee maga is csak nehezen menekülhetett az ablakon keresztül. Schwart-hoff tábornok eltűnt. Valószínűleg a tűzvész áldozata lett. A tűz állítólag gyújtogatás folytán keletkezett, amely mindent elpusztított, csupán a katonai okmányokat lehetett megmenteni.

A burak szabadságharca.

Budapest, április 18. (A „Toronto” eredeti távirata.) Pretóriai jelentések szerint a burak vesztesége március hónapban 200 halott és 1000 fogoly volt.

Budapesti gabonatózsde.

Budapest, 1901. április 18.

A készárutól hivatalos árjegyzései:

Buza	kilós	50 kilogr. ára		kilós	50 kilogr. ára		
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig	
Bánsági	6	76	7.45	7.60	80	0.—	0.—
Tiszavidéki	„	76	7.55	7.70	80	7.90	8.00
Pestvidéki	„	76	7.45	7.55	80	7.80	7.90
Bácskai	„	76	7.65	7.75	80	0.—	0.—

Rozs	uj	elsőrendű	kilós		
			70-72	7.50	7.65
„	„	másodrendű	—	7.40	7.50
Árpa	„	takarmány	60-62	6.35	6.65
„	„	égetni való	62-64	6.—	6.20
„	„	sörfőzésre való	64-66	0.—	0.—
Zab	„	—	39-41	6.50	6.70
Tengeri	„	bánsági	—	0.—	0.—
„	„	másnemű	—	5.35	5.40

Határidő-üzlet.

Budapest, apr. 18. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Kielégítő kínálat mellett a malmok tartózkodása következtében, tartózkodó volt a kereslet. Az árak változatlanok maradtak. Déli zárlatkor a határidőüzletben a következő jegyzések történtek.

Buza májusra	7.54—7.55
„ júniusra	7.59—7.60
„ őszre	7.69—7.70
októberre	7.66—7.67
Rozs őszre	6.64—6.65
Zab őszre	6.62—6.63
Tengeri májusra	5.19—5.20

Nyilttér.*)

Rohitsch Sauerbrunn
GYÓGYFÜRDŐ.

Prospectusokkal szolgál az igazgatóság.
Déli vasútállomás: Pöltschach

GYÖNYÖRŰ NYÁRI TARTÓZKODÁSI HELY.

Elismert gyógyhely gyomor-, máj- és vesebajokban, cukor-betegség, epekő, torok- és gégehurutbántalmakban szenvedők számára.

Fogászati műterem.

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy a fogászat terén levő sok évi gyakorlatom után képes vagyok a következő e szakba vágó munkálatokkal rendelkezé-ére állani, u. m.: tömések cement, ezüst és aranyban; részleges és teljes fogsorok kautschuk és aranyban, szájpaddal és szájpadiás nélkül (híd munka)

Gyökerekre csapfogak és koronák illesztetnek, ferdén álló fogak szabályoztatnak. Betegség által tönkrement szájpaddások műlegesen pótoltatnak.

Mindezeket jutányos árak mellett készítem.

Dr. Guttman Jakab,
fogorvos.

339-3.3

A trieszti általános biztosító-társaság (Assicurazioni Generali) és az első osztrák baleset biztosító-társaság főügynökségétől.

Főügynökségem részére egy rátermett, megbízható,
szolid és szorgalmas

üzletszerzőt

keresek, állandó fizetés és jutalékban való részesítés mel-
lett. Kölcsönös megfelelés esetén, az illető egyénre állandó
alkalmazás és később a társaság nyugdíj-pénztárába leendő
felvétele vár.

Az eddigi alkalmazást és igényeket feltüntető írásbeli
ajánlatok hozzám intézendők.

382-3.2

Steinitzer Géza.

Hirdetések

felvételnek a

„Torontál“
kiadóhivatalában.

2145. sz. 1901.

377-3.3

Pályázati hirdetmény.

Lemondás folytán megüresedett és 800 korona évi fizetéssel javadalmazott szent-péteri segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy folyamodványukat folyó évi április hó 26-dikáig hozzám adják be.

Perjámos, 1901. évi április hó 12-én.

Gyertyánffy,
(P. H.) főszolgabíró.

FONTOS MINDENKINEK!

Kiváló hazai készítmény.

Törv. védve.

DURATOR

Által a cipőtalp minden 3-4 héten egyszeri be-
kenéssel ötször oly tartós és vízátthatlan lesz.
Ara 1 bódopalacknak használati utasítással együtt
1 korona, nagyobb palack 2 korona.

Postán 1 kor. 20 fillér beküldése után bérmentve,
Kapható minden fűszerkereskedésben, droguériák-
ban, cipészknél stb.

Főszékhely: **DURATOR-GYAR**

Budapest, V., Lipót-körut 1/b. szám.

Viszontelárusítók
mindenütt kerestetnek.

(8-77)

39626/C. I.

Magy. kir. államvasutak.

Kombinált vasuti és hajózási díjszabás Fiumén át.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától
vett értesítés szerint a Fiumén át érvényes
kombinált vasuti és hajózási forgalomban t. évi
június hó 1-vel új közvetlen személy és podgyász-
díjszabás lép életbe, mely módosított határozat-
mányokon kívül egyrészt a cs. kir. szab. Kassa-
Oderbergi vasut Oderberg állomása, másrészt
Abbázia vagy Lovraná és Ancona vagy Velence,
továbbá egyrészt a szab. osztrák magyar állam-
vasutársaság Párga állomása, másrészt Abbázia
vagy Lovrana és Ancona vagy Velence, végül
Bécs államv. p. u. vagy északi p. u. állomás
és Lussinpiccolo közötti forgalomban, új menet-
díjakat és közvetlen podgyászdíjteleket foglal
magában.

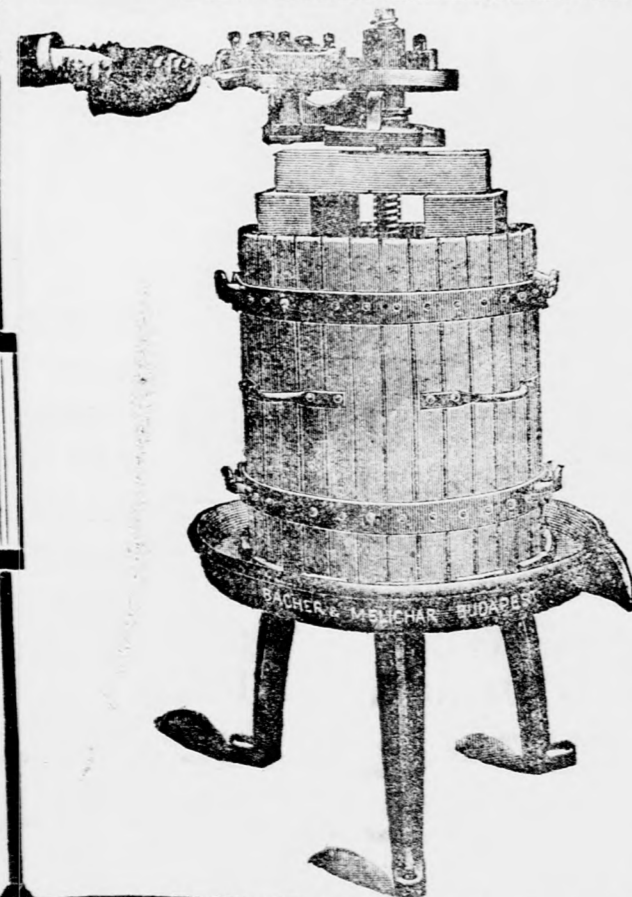
Ezen díjszabással a kombinált vasuti és
hajózási forgalomban Fiumén át 1899. évi ok-
tóber hó 1-től érvényes személy díjszabás, továbbá
az egyrészt Bécs-Budapest másrészt Ancona-
Velence között Fiumén át 1898. évi december
hó 1-től érvényes személy- és podgyászdíjszabás
és részletablázat érvényen kívül helyeztetik.

Az új díjszabás a m. kir. államvasutak
díjszabás elárusító irodájában (VI. Csengery-utca
33. sz.) 30 fillérért kapható.

Budapest, 1901. április 9. é.

Az igazgatóság.

(Utánnnyomás nem díjazatik)

Gazdasági gépekből

állandó nagy raktáromat ajánlom a t. c. gazdaközönség figyelmébe.

A tavaszi idényre ajánlom az elismert „Bächer“-féle egytetemes acél-
ekéket és talajmivelő eszközöket.

A jelenkor legjobb és legtökéletesebb Melichár-féle „Unicum Drill“ sorbavető gépeket, tengeri-
és répakapálókat, szénagyújtó-gépeket, „Johnston“ eredeti amerikai fűkaszállóit, marokrakó és
kéveköztő arató-gépeit, Nicholson-féle elsőrendű gyártmányu gőzcséplő-gépeket és kazánokat.

Képviselet Mayer-féle benzín-, petroleum-, gázmotorokban és cséplőgépekben.

Előnyös fizetési feltételek és olcsó árak mellett.

Feltűnést keltő találmány! Barmely törött vas-gépöntvénynek összeforrasztását elvállalom és azért teljes szavatosságot
vállalok; ezen összeforrasztást a bevált „FERROFIX“ felhasználásával esztelíom.

Felvilágosítással készséggel szolgálók

136-100 33

Telefon 70. szám.

Eckstein Vilmos
Nagybecskereken (Dr. Linyásky-féle ház).